

FM 2017/33
Nuuk, 03 juni 2017
Villy Olsvig

Forespørgselsdebat om mulighederne for at lette vilkårene for de familier, der skal betale for hjemtransport, når et familiemedlem afgår ved døden under et behandlingsophold udenfor deres hjemsted

(Medlem af Inatsisartut Vivian Motzfeldt, Siumut)

Indledningsvis vil Inuit Ataqatigiit takke forslagsstiller Vivian Motzfeldt.

Det er en vigtig emne du giver mulighed for at debattere her, nemlig at der her i det vidtstrakte land i løbet af året sker, at folk fra bygder i yderdistrikter og sågar folk fra mindre byer mister det liv man har fået som en gave.

Du har ret i, at det er en tung emne vi debatterer her, nemlig at familier der er ramt af sorg i forbindelse med dødsfald yderligere får påført en byrde, alt efter hvor døden er indtrådt, for det er ønskeligt at man i den sidste tid er omgivet af familien, men det er ikke altid muligt.

Eksempel: vi er samlet her i Inatsisartutsalen og ved ikke hvornår den ene liv som er skænket os vil ende og om den vil medføre byrde for vore efterladte, det samme gør sig gældende i vor vidstrakte land, hvor vi ikke kan gætte hvordan vort liv vil ende.

Det vil sige,
Hvornår, Hvor og Hvordan, disse har vi intet svar på.

I vores liv fri for sygdom her i vort vidtstrakte land ved vi ikke hvordan vore sidste dage vil være, nogle vil måske få et ubehagelig død som følge af sygdom, nogle vil måske dø pludselig og nogle vil omkomme i havet, ligesom nogle af os vil vælge at slutte den liv som vi har fået som gave.

Vi ved alle vi alle vil have medfølelse af de efterladte når de bliver ramt af dødsfald, om vi er i bygd eller by.

Under FM 2017 meddelte en anden af de siddende medlemmer her i salen, at vedkommende vil til gudstjeneste, og da det ikke var søndag spurgte jeg vedkommende hvad der var sket, vedkommende meddelte mig, at en fra yderdistrikters bygder havde fået fred her i Nuuk og vil blive stedt til hvile her.

Lad os forestille os, at vedkommende som ikke havde forestillet sig et liv her, nu er stedt til hvilke her, og når der ingen nær familiemedlemmer er her, kan vi forestille os, hvordan gravpladsen vil ændre sig og at malingen vil skalle af korset.

Jeg vil lige vise to af vores medmenneskers grave ser ud ser ud her i pinsedagene, hvor jorden havde givet sig og den enes kors er blevet skævet.

Inuit Ataqatigiit ønsker at rose ligkisteforeningernes frivillige store indsats.

Døden kan indtræffe når som helst, om det er gennem sygdom eller det sker pludselig og når det sker, er det ikke ligetil at købe en ligkiste, og det er ikke mærkeligt at ligkisteforeningen i hvor vedkommende dør ikke kan give en kiste til den afdøde, og det giver en byrde til de sørgende efterladte, hvor man skal til at finde en tømrer og skal finde ud af, hvordan denne kan skaffes.

Derfor ønsker vi at opfordre kommunerne til, at undersøge, om deres entreprenørafdelinger kan have kister på lager, hvor disse kan købes af ligkisteforeningerne når behovet opstår.

LANDSKASSENS REGNSKAB 2016, Regnskabsmæssige forklaringer, hovedkonto 30-01-10
"Bevillingen er afsat til dækning af særlige udgifter i Pituffik, der er det eneste beboede område udenfor kommuneinddelingen. Bevillingen er fortrinsvist **anvendt til transport af afdøde**. Bevillingen finder derfor ikke fuldt ud anvendelse i hvert finansår."

Da der i Landskassens regnskaber står tydelige bemærkninger om transport af afdøde, gav det mig incitament til nærmere undersøgelse, og bevillingerne på hovedkonto 30-01-10 har været som følger i de forgangne år

Ukioq	Aningaasaliissut
2010	56.000
2011	57.000
2012	58.000
2013	59.000
2014	60.000
2015	61.000
2016	61.000
2017	61.000

Uden at skulle have udgangspunkt hvor borgerne bor, så ønsker Inuit Ataqatigiit at opfordre Naalakkarsuisut om, at undersøge løsninger for de personer som i levende live er rejst til et hospitalsophold på det offentliges regning, men når døden er indtrådt under opholdet, så bliver det en byrde for de efterladte.

Forslagsstilleren nævner, at man kan samarbejde med Air Greenland, som vi ejer en del af, og tager man udgangspunkt hvor man bor, så er det fint, men vi skal huske på, at der benyttes helikoptertyper for nogle af bygderne som ikke kan transportere kister.

Inuit Ataqatigiit ønsker at opfordre Naalakkarsuisut om at være opmærksomme på de problemer der drøftes her, og såfremt det findes nødvendigt, at undersøge problemer og løse disse.

Med disse bemærkninger takker Inuit Ataqatigiit forslagsstiller Vivian Motzfeldt, Siumut.